

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

פרשה זו עוסקת במצוות הדלקת הנרות במקדש; בגדי הכהונה וקרבת המילואים.

בפרשתנו שמונה מצוות

ארבע מצוות עשה: הדלקת הנרות במקדש, בגדי כהונה, אכילת קודשי קודשים לכהנים, קטורת הסמים.

וארבע מצוות לא תעשה: הסרת החושן מהאפוד, קריעת מעילו של הכהן הגדול, אכילת קודשי קדשים לזר, הקטרת דברים מלבד הקטורת על מזבח הזהב.

צאת השבת	כניסת השבת	
18:09	16:56	ירושלים
18:10	17:14	תל אביב
18:09	17:12	חיפה
18:11	17:16	באר שבע

הפרשה פותחת בהוראת ה' למשה לצוות את בני ישראל: "ויקחו אליך שמן זית זך כתית' למאור להעלת נר תמיד". בכל בוקר ינקו את הנרות ומידי ערב ידליקו את המנורה.²

ה' מצווה את משה כי לאחר סיום מלאכת המשכן יקדש את אהרון ובניו, ויכניסם לתפקיד כהונה בבית ה' באמצעות בגדים מיוחדים שיעשו "לכבוד ולתפארת". ה' מורה לו לגייס למלאכת תפירת הבגדים את "כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה" בכדי שיעשו: אפוד, חושן, מעיל, ציץ, כתונת, מצנפת אבנט ומכנסיים.

אפוד - מעין סינר המכסה את חלקו התחתון האחורי של הכהן ונקשר בגובה המרפק, שתי רצועות (חשב האפוד) יחוברו לאפוד מאחור ויגלשו מעט מעבר לכתף. כל אחד מחלקי הבגד יהיה ארוג מחוט העשוי מ: זהב, תכלת, ארגמן, תולעת שני ושש.³ על חשב האפוד, במקום הכתפיים, יהיו שתי אבני שוהם שקועים בזהב עליהם חקוקים שמות השבטים על פי סדר לידתם⁴ "ונשא אהרון את שמותם לפני ה' על שתי כתפיו לזכרון".

חושן - ריבוע בד ארוג בדוגמת האפוד בגודל זרת על זרת⁵ שעליו מחוברים ארבעה טורים, אשר בכל אחד שלושה אבני חן שקועות בזהב. על כל אבן נחקק שמו של אחד השבטים. בשתי הפינות העליונות של החושן נעשו שתי טבעות זהב. שרשרות זהב חיברו את החושן לאפוד בעזרת טבעות מקבילות שהיו על כתפות האפוד. בכדי שלא יזוז החושן ממקומו, נקשר באמצעות פתילי תכלת שחיברו את חלקו התחתון עם חגורת האפוד. "ונשא אהרון את שמות בני ישראל בחשן המשפט על לבו בבאו אל הקדש לזכרון לפני ה' תמיד".⁶

מעיל

- חלוק נטול זרועות ארוג' מתכלת, שהיה נלבש מתחת האפוד. בשולי המעיל נתפרו לסירוגין: 'רימונים' - עשויים מתכלת, ארגמן ותולעת שני - ופעמוני זהב שהשמיעו קול בבוא הכהן הגדול "אל הקודש לפני ה' ובצאתו ולא ימות".⁸

ציץ - לוחית זהב שעליה חרותות המילים: קודש לה', שנקשרה למצחו של הכהן.⁹ עצם הימצאותו¹⁰ של הציץ כפרה על "עוון הקודשים".¹¹

¹ שמן צלול מהטיפה הראשונה שנסחטה מכל זית (רש"י כז, כ).

² עם כמות שמן שתספיק אף ללילות טבת הארוכים (רש"י שם, כח).

³ כל אחד מארבעת חוטי הבד עשוי ששה חוטים דקים של בד וחוט אחד של זהב, שנטוו יחד לחוט אחד העשוי ס"כ מ-28 חוטים (רש"י כח, ו).

⁴ רש"י שם, י

⁵ היה זרת על שתיים מקופל (רש"י שם, טז).

⁶ בתוך כפל החושן הונח שם המפורש שהיה מאיר את האותיות שעל אבני החושן ובכך היה מקבל הכהן הגדול מענה על שאלות קריטיות (רש"י שם, ל).

⁷ כולל מפתח הצוואר שנוצר כחלק מהאריגה, ולא באמצעות תפירה (רש"י שם, לב).

⁸ רש"י (שם, לה) לומד מכאן שאם עבד הכהן מחוסר אחד מן הבגדים, מתחייב מיתה.

⁹ בשני קצותיו של הציץ היו חורים בהם הושחלו פתילי תכלת שנקשרו זה לזה מאחורי ראשו של הכהן. בחלקו העליון של הציץ היה נקב נוסף בו הושחל פתיל תכלת נוסף שהועבר מעל המצנפת ונקשר עם השניים האחרים.

¹⁰ רש"י שם, לח

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

כתונת, מכנסים, מצנפת ואבנט עשויים שש משובץ.

שאר הכהונים לבשו ארבעה בגדים: כתונת, מגבעת (דומה למצנפת), מכנסיים אבנט "לכבוד ולתפארת".

ה' מצווה את משה למשוך את הכהונים בשמן המשחה וללמדם את עבודת המשכן, ומזהיר גם את בני אהרון שלא ישמשו ללא כל בגדיהם.

ה' מורה למשה לקחת פר ושני אילים אשר באמצעותם ילמדו הכהונים את סדר עבודת הקורבנות, יחד עם שלושה סוגי לחם מצות: לחם, חלות¹² ורקיקים.¹³ הלחמים יושמו בסל אחד בחצר המשכן בסמוך לפר והאילים. את אהרון ובניו יקרב לחצר המשכן לאחר שטבלו, והם יולבשו על ידי משה שייקח כעת שמן וימשחם לתפקידם. הפר יוקרב כחטאת¹⁴ לפני אוהל מועד תוך שאהרון ובניו סומכים עליו את ידיהם. הפר יישחט "לפני ה'", מעט מדמו ינתן באצבע אל פינותיו העליונות של מזבח הנחושת והנותר יישפך אל יסוד המזבח. "ולקחת את כל החלב המכסה את הקרב ואת היתרת על הכבד¹⁵ ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן והקטרת המזבחה". בשר הפר ועורו ישרפו באש מחוץ למחנה.

כעת ילקח האיל הראשון ואהרון ובניו סומכים את ידיהם עליו. הוא יישחט ודמו ייזרק על פינות¹⁶ המזבח. האיל יפורק ואבריו יישטפו קודם שיונחו המזבח "עולה הוא לה". גם על האיל השני יסמכו את ידיהם, ולאחר שחיטתו ייקח משה מדמו וייתן על תנוך אוזנם הימנית ובוהן רגלם הימנית, ושאר הדם ייזרק סביב המזבח. מן הדם שנזרק ומשמן המשחה, יזה משה על אהרון ובניו ובגדיהם "וקדש הוא ובגדיו ובניו ובגדי בניו אתו". משה מצווה לקחת מן האיל את ה"חלב והאליה ואת החלב המכסה את הקרב ואת יתרת הכבד ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן ואת שוק הימין".¹⁷ משה ייקח מן הלחמים ויניח "על כפי אהרן ועל כפי בניו" ויניפם¹⁸ יחד עמם לפני ה'. לאחר מכן יונפו החזה והשוק ויאכלו על ידי משה.¹⁹

את בגדי אהרון מצווה ה' להעביר בעתיד לבניו שיירשו את תפקידו,²⁰ ועל ידי לבישתם במשך שבוע תושלם כניסתם לתפקיד.

איל המילואים שהונף יבושל בחצר המשכן ויאכל על ידי אהרון ובניו יחד עם הלחם אשר בסל. "ואכלו אתם אשר כפר בהם למלא את ידם לקדש אתם²¹ וזר לא יאכל כי קדש הם". מה שיישאר מן האיל בסיום הלילה, ישרף. סדר העבודה הנ"ל ייעשה בכל שבעת ימי המילואים. הפסוק מבאר כי הפר בא לכפר על חטא המזבח,²² "והיה המזבח קדש קדשים כל הנגע²³ במזבח יקדש".

¹¹ לכפר על דם וחלב טמאים שהוקרבו בטעות על גבי המזבח (רש"י שם, שם).

¹² עירב שמן עם הקמח בשלב הכנת הבצק (רש"י שם, כט, ב).

¹³ לחמים שנמשחו בשמן לאחר אפייתם (רש"י שם, שם).

¹⁴ על עוון העגל (רש"י שם, א).

¹⁵ כלומר ייקח אותה יחד עם מעט מן הכבד (רש"י שם, יב).

¹⁶ כך שתי זריקות ייראו על ארבע צידי המזבח (רש"י שם, יד).

¹⁷ החזה ייאכל על ידי משה שממלא כעת את תפקיד הכהן המקריב, והשאר על ידי אהרון ובניו שהם בעלי הקורבן (רש"י שם, כב).

¹⁸ לארבעה כיוונים ומעלה ומטה (רש"י שם, כד).

¹⁹ ובעתיד יהיה זה חלקם של הכהונים בקרבן.

²⁰ רש"י (שם, ל) מבאר שהיכן שבנו של הכהן הגדול ראוי לתפקיד, הוא יורש את אביו וממשיך את דרכו.

²¹ על ידי ימי המילואים הוכנו הם לתפקיד הכהונה (רש"י שם, לג).

²² לדוגמה ייתכן שחלק מנדבת המשכן באה מן הגזל (רש"י שם, לו).

²³ כולל קרבן שנפסל כגון נשחט בזמן שהבעלים חשב לאוכלם חוץ למקומם – דבר שאמור לפסול את הקורבן, אך אם הועלה בטעות על המזבח יוקרב (רש"י שם, לז).

לעילוי נשמת הרב ירחמיאל גרשון בן הרב צבי יהודה אדלשטיין זצ"ל

כעת מפרטים הפסוקים את סדר הבאת קרבן התמיד. כבש אחד בן שנה בבקר, וכבש נוסף בין הערביים. יחד עם הכבש יקריבו עשירית איפה סולת מעורבת ברובע הין²⁴ שמן, בליווי רובע הין יין. ה' מודיע כי בפתח האוהל ידבר עימו "ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי".²⁵

הפרשה מתארת את בניין מזבח הקטורת מעצי שיטים, אמה על אמה בגובה שתי אמות, ציפוי בזהב ועיטורו ב"זר זהב סביב". שתי טבעות זהב יותקנו בצלעותיו ובהם יוכנסו מוטות עצי שיטים מצופים זהב, לצורך נשיאת המזבח. המזבח יוצב "לפני הפרכת" ועליו יקטיר אהרון פעמיים ביום: בבוקר - בעת ניקוי בזיכי המנורה, ובערב - בעת הדלקת הנרות החדשים. הפסוק מזהיר מפני העלאת קטורת זרה²⁶ על גבי המזבח, וכן עולה ומנחה.

הפרשה מסיימת באזכור פר ושעיר אותם יקריב אהרון ביום הכיפורים, ונתינת דמו על קרנות המזבח תכפר על שגגת²⁷ טומאת מקדש וקדשים.

חידות לפרשת תצוה

1. כמה חוטים הכיל כל אחד מחוטי האפוד? (רש"י כח, ו)
2. מתי מכפר הציץ על עוונות בני ישראל? (שם, לח)
3. היכן מצינו ירושה בפרשתנו? (כט, ל)
4. איזה קרבן בושל קודם אכילתו? (כט, לא)
5. כמה טבעות היו במזבח הקטורת? (ל, ד)

לקבלת העלון כתבו לי yaakovkatz1989@gmail.com

להצטרפות לקבוצת הוואטסאפ שלחו הודעה
0532547332
או לחצו כאן

²⁴ הין היא מידת נפח קדומה. רבע הין שווה ל-1.037 ליטר לשיטת הרב חיים נאה, ו-1.79 ליטר לשיטת החזון-איש.
²⁵ כלומר שתשרה שם שכניה. פירוש נוסף, שייקדש ה' במכובדיו - רמז למיתת בני אהרון (רש"י שם, מב).
²⁶ כולל קטורת של נדבה שאינה מצווה - אפילו עשויה במתכונת הנכונה (רש"י ל, ט).
²⁷ או שידע שהדבר טמא ושגג במקום המקדש, או שגג בטומאה וידע מקום המקדש (רש"י שם, י).